

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የኢትዮጵያ የሒሳብ አያያዝ እና ኦዲት ቦርድ

FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
ACCOUNTING AND AUDITING BOARD OF ETHIOPIA

መመሪያ ቁጥር 985/2016	Directive No. 985/2024
የዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃዎች አተገባበርን ተከትሎ ከሚደረግ የኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኝ ለውጥ አፈፃፀም መመሪያ	Directive on how to account for Change resulting from Asset Re-valuation or Adjustment upon and following the Adoption of International Financial Reporting Standards
ሪፖርት አቅራቢ አካላት በአዋጅ ቁጥር 847/2006 መሠረት የሒሳብ መግለጫቸውን በዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀት እና አቀራረብ ደረጃዎች መሠረት አዘጋጅተው የማቅረብ ግዴታ የተጣለባቸው በመሆኑ፤	WHEAREAS, according to Proclamation No. 847/2014 reporting entities are required to prepare and submit their financial statements according to the international financial reporting standards;
ሪፖርት አቅራቢ አካላት በዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀት እና አቀራረብ ደረጃዎችን መሠረት የፋይናንስ ሪፖርታቸውን በሚያዘጋጁበት ወቅት ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚያገኙትን ለውጥ አጠቃቀም በተመለከተ በደረጃዎቹ ላይ በግልፅ የተቀመጠ ነገር ባለመኖሩ፤	WHEAREAS, there is no clear provision in the standards regarding the implementation of changes resulting from Asset Valuation or Adjustment upon and following the Implementation of International Financial Reporting Standards, when reporting entities prepare their financial reports in accordance with international financial reporting standards;

ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኝ ለውጥ አመዘጋገብ፣ አጠቃቀም እና ተያያዥ ጉዳዮች በተመለከተ ሪፖርት አቅራቢ አካላት ወጥነት ያለው እና የሕዝብ ጥቅምን ያማከለ አሰራር እንዲከተሉ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ በፋይናንስ ሪፖርት አዘጋጅጅት እና አቀራረብ አዋጅ ቁጥር 847/2006 አንቀጽ 4(2)(ሀ) እና አንቀጽ 53(2) መሠረት ይህ መመሪያ ወጥቷል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኝ ለውጥ አፈፃፀም መመሪያ ቁጥር 985/2016” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

በዚህ መመሪያ ውስጥ የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር፡-

- 1) “የኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ” ማለት ሪፖርት አቅራቢ አካላት ከነባሩ የሒሳብ መዝገብ አያያዝ ሥርዓት ወደ ዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘጋጅጅትና አቀራረብ ደረጃዎች ሽግግር ሲያደርጉ ወይም ከሽግግር በኋላ በሪፖርት አቅራቢው አካል የሒሳብ መዝገብ አያያዝ ፖሊሲ ወይም

WHEAREAS, it is necessary to make sure that reporting entities follow a consistent and public interest-oriented procedure while registering, implementing and other related matters, regarding changes resulted from asset valuation or adjustment; accordingly, this Directive is issued by the Accounting and Auditing Board of Ethiopia in accordance with Article 4(2)(A) and 53(2) of the Financial Reporting Proclamation No.847/2014.

PART ONE

GENERAL

1. Short Title

This Directive may be cited as “Directive on how to account Changes resulting from Asset Re-valuation or Adjustment Directive No. 985/2024”

2. Definitions

Unless the context otherwise requires, in this Directive:

- 1) “Asset re-valuation or adjustment” means an asset valuation or adjustment based on the fair value or retrospective adjustment; when reporting entities make a transition from the existing accounting system to International Financial Reporting standards; or subsequent to first

ደረጃዎቹ በሚፈቅዱት አኳኋን በየጊዜው ወቅታዊ የገበያ ዋጋን መሠረት በማድረግ የሚፈፀም የኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ ነው፡፡

2) “ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኝ ጭማሪ” ማለት ሪፖርት አቅራቢ አካላት ከነባሩ የሒሳብ መዝገብ አያያዝ ሥርዓት ወደ ዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ ደረጃዎች ሽግግር ሲያደርጉ ከሚያደርጉት የኃብት ትመና ወይም ወደኋላ በመሄድ ከሚያደርጉት ማስተካከያ፣ ወይም ከሽግግር በኋላ በሪፖርት አቅራቢው አካል የሒሳብ መዝገብ አያያዝ ፖሊሲ ወይም ደረጃዎቹ በሚፈቅዱት አኳኋን በየጊዜው ወቅታዊ የገበያ ዋጋን መሠረት በማድረግ ከሚያደርጉት የኃብት ትመና የሚገኝ የኃብት ጭማሪ ነው፡፡

3) “ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኝ ቅናሽ” ማለት ሪፖርት አቅራቢ አካላት ከነባሩ የሒሳብ መዝገብ አያያዝ ሥርዓት ወደ ዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ ደረጃዎች ሽግግር ሲያደርጉ ከሚያደርጉት የኃብት ትመና ወይም ወደኋላ በመሄድ ከሚያደርጉት ማስተካከያ፣ ወይም ከሽግግር በኋላ በሪፖርት አቅራቢው አካል የሒሳብ መዝገብ አያያዝ ፖሊሲ ወይም

time adoption as set in the reporting entity's accounting policies or standards, periodically.

2) “**Surplus Resulted from Asset Re-valuation or adjustment**” means a surplus resulted from asset valuation or retrospective adjustment when reporting entities make a transition from the existing accounting system to International Financial Reporting standards; or when revaluation is made and fair value is used to measure an asset subsequent to first time adoption as set in the reporting entity's accounting policies or standards, periodically.

3) “**Decline Resulted from Asset Re-valuation or adjustment**” means a decline resulted from asset valuation or retrospective adjustment when reporting entities make a transition from the existing accounting system to International Financial Reporting standards; or when revaluation is made and fair value is used to measure an asset subsequent to first time adoption as set in the reporting entity's accounting

ደረጃዎቹ በሚፈቅዱት አኳኋን በየጊዜው ወቅታዊ የገበያ ዋጋን መሠረት በማድረግ ከሚያደርጉት የኃብት ትመና የሚገኝ የኃብት ቅናሽ ነው።

- 4) በፋይናንስ ሪፖርት አዘጋጅጅት እና አቀራረብ አዋጅ ቁጥር 847/2006 አንቀጽ 2 ሥር የተሰጡ ትርጓሜዎች ለዚህ መመሪያም ተፈፃሚ ይሆናሉ፡፡

3. የተፈፃሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ በኢትዮጵያ ሕግ መሠረት የተቋቋሙ ወይም በኢትዮጵያ ውስጥ በሚገኝ ማናቸውም ሪፖርት አቅራቢ አካላት ላይ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

ክፍል ሁለት

ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኝ ለውጥ

4. ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኝ ጭማሪ

- 1) ማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኘውን ጭማሪ ወደ ጥሬ ገንዘብ ያልተቀየረ እና የማይመነዘር ትርፍ በመሆኑ ለዋና ገንዘብ ማሳደጊያነት ወይም ለትርፍ ድርሻ ክፍፍል ማዋል አይችልም፡፡

policies or standards, periodically.

- 4) The definitions provided for under Article 2 of the Financial Reporting Proclamation shall apply to this Directive.

3. Scope of Application

This Directive shall apply on all Reporting Entities established under Ethiopian law or operating in Ethiopia.

PART TWO

CHANGES RESULTED FROM ASSET RE-VALUATION OR ADJUSTMENT

4. Surplus Resulted from Asset Re-valuation or adjustment

- 1) A surplus resulted from asset valuation or adjustment, shall not be used for capital increase or dividend distribution since it is unrealized gain.

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኘውን ጭማሪ የተጣራ ኃብት ርዕስ ሥር “የዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀት እና አቀራረብ ደረጃ ትግበራ ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የተገኘ መጠባበቂያ” በሚል ከሌላ ሊከፋፈል ከሚችል የተጣራ ኃብት ተለይቶ መመዝገብ አለበት፡፡

3) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ቢኖርም የእርጅና እና የጉዳት ቅናሽ በሚደረግበት ኃብት ላይ በኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ ምክንያት የተገኘው ጭማሪ የእርጅና እና የጉዳት ቅናሽ ከግብር በኋላ ተሰልቶ በየዓመቱ ለዋና ገንዘብ ማሳደጊያ ወይም ለትርፍ ድርሻ ክፍፍል ሊውል ይችላል፡፡

4) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ቢኖርም የእርጅና ቅናሽ የማይደረግበት ኃብት ላይ በኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ ምክንያት የተገኘው ጭማሪ ንብረቱ ላይ ጉዳት ሲደርስበት፣ ሲሸጥ ወይም አገልግሎት መስጠት አቁሞ ሲወገድ ብቻ ወደ ያልተከፋፈለ ትርፍ

2) According to sub-article (1) of this article, the surplus resulted from asset valuation or adjustment shall be maintained or registered as “IFRS Adoption Re-measurement Reserve” as part of shareholders equity separate from distributable retained earnings.

3). Notwithstanding sub-article (1) and (2) of this article, for assets subject to depreciation and impairment an entity shall transfer to retained earnings and make available for capitalization or dividend distribution, the amount of annual depreciation and impairment related to the surplus net of tax.

4). Notwithstanding sub-article (1) and (2) of this article, for non-depreciable assets, an entity shall transfer to retained earnings and make available for capitalization or dividend distribution, if the asset is impaired or sold or de-recognized

በማዞር ለዋና ገንዘብ ማሳደጊያ ወይም ለትርፍ ድርሻ ክፍፍል ታሳቢ ሊሆን ይችላል፡፡

5) ማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል የዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘጋጃጀት እና አቀራረብ ደረጃዎች ከተገበረ በኋላ በተከታታይ ዓመታት በሚያደርገው የኃብት ትመና የሚገኝ ጭማሪ ወደ ጥሬ ገንዘብ ያልተቀየረ እና የማይመነዘር ትርፍ በመሆኑ ለዋና ገንዘብ ማሳደጊያነት ወይም ለትርፍ ድርሻ ክፍፍል ማዋል አይችልም፡፡

5. ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኝ ቅናሽ

ማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል የዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘጋጃጀት እና አቀራረብ ደረጃዎችን ሲተገብር ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚያገኘው መጠን ከነባሩ የመዝገብ ዋጋ ቀንሶ ከተገኘ ልዩነቱ ካልተከፋፈለ ትርፍ ቋት ላይ ተቀናሽ መደረግ አለበት፡፡

6. ስለ ተጨማሪ ዕዳ

የዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘጋጃጀት እና አቀራረብ ደረጃዎችን ለመጀመሪያ ጊዜ ሲተገብር እንደ ሠራተኛ

5). A surplus resulted from asset re-valuation, subsequent to first time adoption of International Financial Reporting Standard by the reporting entities, shall not be used for capital increase or dividend distribution since it is unrealized gain.

5. A decline resulted from asset re-valuation or adjustment

If an asset re-valuation or adjustment, at first time adoption of International Financial Reporting Standards of a reporting entity, resulted in a decline from the existing book value of the asset, it should be charged to retained earnings account.

6. Additional liability

If first time adoption of International Financial Reporting Standards resulted in additional

የሥራ ስንብት እና የሠራተኛ ዓመታዊ ዕረፍት ዕዳ ያለ ቀድሞ ያልተመዘገበ ዕዳ ወይም ቀድሞ ተመዝግቦ ማስተካከያ ተደርጎለት መጠኑ ከነባር የመዝገብ ዋጋ የሚበልጥ ከሆነ ልዩነቱ ካልተከፋፈለ ትርፍ ቋት ላይ ተቀናሽ መደረግ አለበት፡፡

7. ስለሚቻቻሉ ኃብት እና ዕዳዎች

የዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀት እና አቀራረብ ደረጃዎች ሲተገበር በዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃ 16 መሠረት በአንድ በኩል በኃብት የመጠቀም መብት በሌላ በኩል ደግሞ የሊዝ ዕዳ ካገጠመ የሊዝ ዕዳው ከመጠቀም መብት ተቀናሽ ተደርጎ የሚተርፍ ካለ ክፍፍል በማይደረግበት ቋት ማለትም “በዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀት እና አቀራረብ ደረጃ ትግበራ ከኃብት ትመና የተገኘ መጠባበቂያ” ርዕስ ውስጥ ይመዘገባል፡፡

8. ስለ ሲቪል ማኅበረሰብ ድርጅቶች

ሪፖርት አቅራቢው አካል የሲቪክ ማኅበረሰብ ድርጅት ከሆነ ከኃብት ትመና ወይም ማስተካከያ የሚገኝ ጭማሪ ለአስተዳደር ሥራዎች ወጪ እና ለድርጅቱ የፕሮጀክት ሥራ ክፍያ ማዋል እንዲሁም ለሌላ አካል በስጦታ ማስተላለፍ

liabilities such as severance pay and annual leave, from recognition and/or re-measurement, it should be charged to retained earnings account.

7. Offsetting assets and liabilities

If application of International Financial Reporting Standards for leases, IFRS 16, at first time adoption of IFRS resulted in recognition of right of use asset and lease liability, the lease liability should be offset against the right of use asset and the excess asset amount net of tax, if any, should be credited to non-distributable account “IFRS Adoption Remeasurement Reserve”.

8. Civil Society Organizations

If the reporting entity is a civil society organization, the surplus/excess resulted from asset re-valuation or adjustment, shall not be used or earmarked for administrative and/or project costs; nor can it be transferred as a gift to another entity.

አይችልም፡፡

ክፍል ሦስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

9. ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

የዚህን መመሪያ ድንጋጌዎች የሚቃረን ማንኛውም መመሪያ ወይም አሰራር በዚህ መመሪያ በተመለከቱ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም፡፡

10. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ በፍትሕ ሚኒስቴር ከተመዘገበ እና በኢትዮጵያ የሒሳብ አያያዝ እና ኦዲት ቦርድ ድረ-ገጽ ላይ ከተጫነበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ የካቲት 2016 ዓ.ም

ኢዮብ ተካልኝ (ፒ.ኤች.ዲ.)

የኢትዮጵያ የሒሳብ አያያዝ እና ኦዲት ቦርድ

የዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ

PART THREE

MISCELLANEOUS PROVISIONS

9. Inapplicable Laws

Any Directive or working procedure which is not consistent with this Directive shall not be applicable on matters provided by this Directive.

10. Effective Date

This Directive shall take effective from the date of it is registered by Ministry of Justice and posted on the website of Accounting and Auditing Board of Ethiopia.

Done at Addis Ababa, February 2024.

Eyob Tekalign (PhD)

Chairperson of the Board of Directors of the Accounting and Auditing Board of Ethiopia